

فرایندهای نام‌گذاری برند: چالش‌ها و پیشنهادها

بشیر جم

دانشیار زبان‌شناسی، گروه زبان انگلیسی دانشگاه شهرکرد

دیدگاه بین‌المللی داشته باشید حتی اگر شرکتی محلی باشید.

هنگام نام‌گذاری برند فارسی حتماً به منابع معتبری مانند فرهنگ نام‌های ایرانیان (که به صورت آنلاین و رایگان در دسترس هستند) رجوع کنید.

✘ نامها فارسی باشد

✘ پشمک حاج عبدالله، مواد غذایی برکت، واکسن برکت

سه نوع شیوه نام‌گذاری: توصیفی، انتزاعی و میراثی

نام‌های توصیفی مانند پلی‌استیشن که عملکرد شرکت را توصیف می‌کند. در واقع این نام‌ها به خوبی هویت **برند** را مشخص کرده و مصرف‌کننده به راحتی می‌تواند محصولات یا خدمات آنها را تشخیص دهد.

نام‌های انتزاعی مانند یاهو، اسکایپ، گوگل که کلمات تشکیل‌دهنده آنها، صدای یه یادماندنی دارند و می‌توانند در آینده، معانی جدیدی پیدا کنند. در واقع صدای این کلمات است که به نوعی به عملکرد آنها اشاره دارد مانند توئیتر که تجربه گپ و گفت را به مخاطب القا می‌کند و گوگل، انسان را به یاد تحقیق و کشف کردن می‌اندازد.

. نام بنیانگذاران نظیر **برند** فورد که از روی هنری فورد گرفته شده یا دیزنی که از روی والت دیزنی نامگذاری شده است. همچنین آدیداس (آدولف داسلر)، هاکوپیان که بر اساس نام موسس یا مخفف نام سازمان است. کلمات مخفف راحت تر تلفظ می‌شوند و به سادگی در ذهن باقی می‌مانند.

چالش: هنگام شراکت یا واگذاری

× نام برند باید به یادماندنی باشد

× نام برند به یادماندنی معمولاً بسیار خلاقانه است و تمایز در خورتوجهی در صنعت مربوطه ایجاد می کنند. به عنوان مثال نایک و آمازون که به خاطر اصالت و نوآورانه بودنشان، بسیار راحت آنها را به یاد می آوریم. آمازون ما را یاد جنگل آمازون می اندازد که به لحاظ تنوع گیاهان و جانوران، انتها ندارد.

× نایک = الهه یونانی و نماد پیروزی

Amazon

Nike

نام برند ابداعی

نامگذاری محصولاتی که کاملاً نوآورانه یا جدید هستند و تاکنون مشابه آن در بازار وجود نداشته است، چالش بزرگی به شمار می رود. این نوع نام ها نه تنها متمایز هستند، بلکه واضح و خلاقانه نیز محسوب می شوند. اگر با **برند** هماهنگی داشته باشند، به راحتی به یاد آورده می شوند. کدک و زیراکس، کلینیکس و... از جمله این نام ها هستند

چالش برانگیزترین بخش این نوع نامگذاری **برند** این است که شرکت ها برای این که این نام را در ذهن مردم جا بیندازند باید پول زیادی را صرف القای معنای مورد نظرشان در ذهن مشتری کنند

تاید، وازلین، مای بی بی، ریکا، تافت، پفک نمکی، وایتکس،
تی تاپ، کیم (کیایی، یوسفی و مهدوی. این بستنی دیگر
تولید نمی شود)

خودِ ریکا، خودِ تی تاپ

یک ترفند

✘ ابداع نامی بسیار همانند با یک برند معروف بین المللی

✘ Sunich از روی Sunquick

✘ Panberes از روی Pampers

✘ چالش: اتهام کپی کاری

نام شما تنها جزئی از برند شماست. هنگام نام گذاری شکل
لوگو و طرح گرافیکی آن را هم باید در نظر بگیرید. شکل نوشتاری
آن قشنگ باشد. خوانا باشد. قابلیت بصری سازی داشته باشد .

چالش املا و تلفظ نام برند

الموت

تیغ تیز

Barf

GayCo.

تفال

Pee Cola (در کشور غنا)

شباهت به واژه ای دیگر

× نام تجاری به لحاظ املايي و تلفظي شبیه واژه دیگری

نباشد تا با آن واژه اشتباه نشود. Katagora

× اغلب مشتری‌ها این کلمه را با «Kangaroo» اشتباه

می‌گرفتند.

× Chesterfield

× چس فیل

× پف فیل

× پفیلا

× WhatsApp

× What's up?

چه خبر؟

نام برند جغرافیایی

✘ زمانی که نام برند، محدوده جغرافیایی یا کشوری که در آن فعالیت می کند یا فعالیت خود را از آنجا آغاز کرده است را برای خود انتخاب می کند، به آن نام برند جغرافیایی می گویند. مانند: تهران تایمز، ایزوگام دلیجان، کویر یزد و نفیس مشهد. مشخص شده است که گسترش چنین کسب و کارهایی در کشورهای دیگر محدودیت های خود را دارد و وقتی این کسب و کارها از نظر جغرافیایی با یک کشور یا ایالت خاص مشکل داشته باشد، گسترش تجارت و تطبیق با شرایط دشوار خواهد بود.

نام برند مدرن

- ✘ امروزه برندها، نام هایی را انتخاب می کنند که به محصول یا خدمات مورد نظرشان مربوط باشد. این نام های مدرن شامل کلمات مرکب می شوند و معنای متعددی دارند. مانند فیسبوک و اینستاگرام و واتساپ
- ✘ چالش: جانداختن یک نام برند مدرن مستلزم تبلیغات گسترده و هزینه بسیار است تا مردم بتوانند به راحتی آن را به یاد بیاورند

نام برند مرکب

✕ ایرانسل .

✕ Airbus

✕ Youtube

✕ گلرنگ

✕ Play Station

نام برند ادغامی

- × Microsoft
- × Microcomputer+Software
- × Telenor یک شرکت مخابراتی نروژی
- × Telecom+Norway
- × «رزمایش» «رزم + آزمایش»
- × «نماهنگ» «نمایش + آهنگ»

- ✘ نام خیلی طولانی یا خیلی کوتاه نباشد.
- ✘ یک کلمه احتمالاً کافی نیست.
- ✘ زر ماکارون، تک ماکارون
- ✘ نام متشکل از بیش از سه یا چهار کلمه زیاد است.
- ✘ ترتیب بیش از سه یا چهار کلمه در ذهن اشتباه می شود.
- ✘ پرشان اندیش دژکرد کیان
- ✘ فناوری اطلاعات و ارتباطات پاسارگاد آریان (فناپ)

× 1. اختصار الفبایی

× IBM

× BMW

× HP

× GM

× کلمات اختصاری تشکیل شده از سه حرف در ذهن مردم بهتر می‌مانند.

+ چالش: جا انداختن اختصارها نیاز به سرمایه گذاری زیادی دارد.

2. سرنام

- ✘ اتکا «اتحادیهٔ تعاونی‌های کارکنان ارتش»
- ✘ «ایرنا» Islamic Republic News Agency.
- ✘ «نزا جا» (نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران)
- ✘ «نا جا» (نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران)
- ✘ «فرا جا» (فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران)
- ✘ «پهپاد» (پرندهٔ هدایت‌پذیر از دور)
- ✘ «برجام» (برنامهٔ جامع اقدام مشترک)
- ✘ در زبان فارسی شمار سرنام‌ها بسیار بیشتر از اختصارهای الفبایی است، چون یادگیری و به خاطر سپاری سرنام‌ها برای فارسی‌زبانان آسان‌تر است.

۲. سرنام دوسطحی

- ✘ **سرنام دوسطحی** افزون بر اختصار بودن، واژه نیز هست، و گویای جنبه‌ای از اهداف سازمان یا شرکت است که مطابق با یک واژه موجود در زبان و با الهام از آن واژه ایجاد می‌شود.
- ✘ «هما» «هواپیمایی ملی ایران»؛ واژه «هما» پرنده‌ای است که نماد سعادت است.
- ✘ «سَمَت» «سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها»؛ سمت یعنی جهت و بیان‌کننده هدف سازمان است. مسلماً، گزینش سرنام «سمت» عمدی است زیرا فقط مخفف سه واژه نخست این سازمان است.

✘ چک کنید نام اختصاری مورد نظر شما با نام اختصاری دیگری یکی نباشد و در بازارهای بین‌المللی هم نامش وجود نداشته باشد: قابلیت ثبت قانونی داشته باشد. قبلاً توسط شرکت دیگری ثبت نشده باشد. در گوگل آن را سرچ کنید.

- ✘ BP
- ✘ British Petroleum
- ✘ Basic Powder
- ✘ Barcelona Pizza

✘ «ماجد» «مؤسسه انتشارات جهاد دانشگاهی»؛ ماجد یعنی دارندهٔ مجد و شکوه و بیان‌کنندهٔ مجد و شکوه این مؤسسه و انتشارات آن است.

✘ «رجاء» مخفف «راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران»؛ واژهٔ عربی «رجاء» به معنی «امید و آرزو»

✘ «شتاب» مخفف «شبکهٔ تبادل اطلاعات بین بانکی»؛ که تبادل اطلاعات در آن با سرعت و شتاب انجام می‌گیرد.

✘ - «جام» مخفف «حساب جاری الکترونیک بانک ملت»؛ همچون جام جهان‌نما شبکه حساب‌های جاری را پوشش می‌دهد. نبود «ح» و «ب»؛ اولین نویسه‌های واژه‌های «حساب» و «بانک» در این سرنام بیان‌کننده گزینش عمدی «جام» است.

✘ - «سپهر» مخفف «سیستم پردازش هوشمند رایانه‌ای (بانک صادرات)»؛ همچون آسمان در همه جا گسترده است و همه نقاط کشور را پوشش می‌دهد.

شیوه تلفظ

× شیوه تلفظ به به سبک تلفظ نام‌های انگلیسی نزدیکتر باشد.

× IRAN KHODRO (IKCO)

× SAIPA

× حلوا شکری عقاب

نام برند حس مثبت ایجاد کند.

✘ برندی مثل بانک کارآفرین را در نظر بگیرید. کارآفرینی برای ما اهالی کسب و کار مفهومی مثبت دارد. نام‌گذاری که منجر به حس مثبت شود، بسیار ارزشمند است .

دو چالش: ترتیب و اسم خاص

× نام بانکها

- × Bank Mellat/ Bank Saderat/ Bank Melli
- × Shahr Bank
- × Ayandeh Bank
- × Karafarin Bank

× سپاس از همراهی
شما